

MI MLADI BORCI

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNNA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELISKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 11. FEBRUARJA 1938.

ŠTEV. 22.

ŠESTNAJSTA OBLETNICA

Ni je ustanove, ki bi ji načeloval človek, pa bi iz nje lilo človeštvu toliko verskih, moralnih, kulturnih, socialnih in drugih dobrin kot iz papeštva. Zato tudi ni ničesar, na kar bi katoličani bili lahko bolj ponosni kakor na papeštvo. Dvatisočletna zgodovina od Petra do Pija je ena sama epopeja velikih del, izvršenih od velikih mož. In čim težji so bili časi, tem močnejši so bili namestniki Kristusovi, vedno so znali bloščemu človeštvu pokazati pravo pot in varno krmariti Petrovo ladjo preko najhujših viharjev.

Tudi danes je čas težak in zapleten, da bi obupali, a na Petrovem prestolu vlada mož, ki s čudovito močjo in z božjo previdnostjo vodi katoliško Cerkev skozi zasede in napade brezbožnega sveta.

Ta velikan sv. Oče Pij XI., obhaja šestnajsto obletnico svojega vladanja. Dne 6. februarja je bil izvoljen, 12. februarja 1922. leta pa za papeža slovesno kronan. Veselimo se te obletnice in ne opustimo prilike, ko moremo znova poudariti velikanski pomen, ki ga ima Pij XI. in papeštvo sploh za današnji katolicizem in zopet hočemo opozoriti na dolžnosti, ki jih imamo do te božje ustanove.

Dse peklenske sile napadajo

Čestokrat sovražniki katolicizma bolje čutijo od nas, kakšno nepremagljivo silo skriva v sebi papeštvo. Zato je razumljivo, da skušajo z vsemi sredstvi omajati njegovo moč in ga uničiti. Že Tomaž Moor je to povedal, ko je pisal Lutru: »Med sovražniki krščanstva ni nikogar, ki ne bi napadal sv. Stolice.«

Kar je veljalo za čas reformacije, velja še bolj danes. Vsi sovražniki krščanstva — framonstvo, organizirano boljševiško brezboštvo, razni fašizmi, mnoga krivoverstva vsi ti smatrajo za svojo glavno nalogo to, da uničijo papeževo avtoriteto, oblatijo njegovo osebo, prikažejo ustanovo kot zgodovinsko neupravičeno, kot tiransko, kot zaveznico kapitalizma, fašizma, komunizma in drugega nasilja.

A njegova moč raste

Toda zaman! Papeštvo je ostalo trdno in neomajno. Pija XI. stotine milijonov s spoštovanjem poslušajo, nešteti stiskani in slabotni se ozirajo vanj z vero in zaupanjem. Njegov ugled raste iz dneva v dan. Okrožnice, ki so izšle izpod njegovega peresa, odobravaljo in proučujejo nele katoličani, ampak vsi, ki jim je kaj do resnice in pravice. Pod njegovim vodstvom, po njegovih žrtvah in molitvah se odzdravljenje sveta širi in poglablja.

Papeštvo je naš ponos in naš pogum!

Te misli nas navdajajo s ponosom in nam vlivajo novega poguma. Naj nihče ne bo malo-dušen, naj ne bo nikogar več, ki bi se imel za katoličana, pa bi papeža ne spoštoval in ne poslušal.

Kristus je apostolom dejal: »Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje.« (Lk 10, 16) Kdor torej posluša papeža, posluša Kristusa. In kdor papeža ne posluša, ne posluša Kristusa. Kdor sramoti papeža, sramoti Kristusa.

Slab sin, ki sramoti očeta! Slab komunist, ki se norčuje iz Lenina in Stalina! Slab hitlerjanec, ki blati svojega Führerja! Še veliko slabši je katoličan, ki ne ljubi in ne uboga papeža!

V papeštvu je božja moč

V papeštvu je božja moč in nezlomljiva sila. V globokem in živem prepričanju te silne resnice poklanjamo Piju XI. ob šestnajsti obletnici njegovega vladanja globoko spoštovanje, otroško ljubezen in viteško zvestobo. Naše duše že danes pojo himno, ki se bo ob svetovnem evharističnem kongresu v vseh jezikih razlegala po budimpeštanskih ulicah:

Roma felix usque vive Srečni Rim živi naj večno,
Vivat Summus Pontifex! Sveti Oče naj živi!

PAPEŽ O JUGOSLAVIJI

Ko je papež — kmalu po smrti nadškofa Bauerja — imenoval pet novih kardinalov, med njimi dose-danega beograjskega nuncija msgr. Pellegrinetti, je imel sv. oče ob tej priliki govor, v katerem je spregovoril tudi nekaj besed o naši državi.

»Glejte vso drago Jugoslavijo, ki jo danes navdaja žalovanje; žalovanje, s katerim sočustvujemo prav iz srca, kakor smo nekoč cenili in ljubili častitega ter tako dobrega in junaškega dušnega pastirja, ki je bil zagrebški nadškof.

Glejte Jugoslavijo, ki nam je tako draga in kateri smo hoteli storiti toliko dobrot; če nam to ni uspelo, se je to pač zgodilo v kljub dobri volji, ki je tudi na drugi strani ni manjkalo, v kljub neutrudnemu, junaškemu delu — lahko rečemo. — Našega dragega kardinala državne-ga tajnika in Našega kardinala Pellegrinetti, v kljub našemu lastnemu delu. Prišel bo dan — rajši bi videli, da nam tega ne bi bilo treba reči, vendar smo o tem prepričani — prišel bo dan, ko bo tistih duš veliko, ki bodo obžalovale, da niso z odprtimi rokami, velikodušno in vestno sprejele tako velike dobrote, ki jo je namestnik Jezusa Kristusa njihovi deželi ponujal ne le za cerkveno, versko skupnost naroda, temveč tudi za njegovo socialno in politično edinost, čeprav se nočemo spuščati na politično področje.«

„Osservatore Romano“

o dveh slovenskih publikacijah

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« z dne 29. jan. 1938. prinaša sledečo oceno iz peresa odličnega italijanskega duhovnika:

»Duhovnik dr. Alojzij Odar, profesor kanonskega prava na teološki fakulteti ljubljanske univerze, ki se je že odlikoval kot merodajen in globok proučevalec zlasti pravnih problemov Katoliške akcije v raznih člankih, priobčenih v ljubljanskem »Bogoslovnem vestniku«, je izdal v teku zadnjih mesecev dve zanimivi knjižici. Prva po rojstvu, čeprav ne po snovi, je »Katekizem o Katoliški akciji, druga se imenuje »Pravila Katoliške Akcije v Sloveniji«.

V lepem uvodu k »Pravilom Katoliške akcije za Slovenijo«, potrjenim in proglašanim od ljubljanskega in mariborskega škofa jeseni 1. 1936., podaje dr. Odar z jasnostjo, ki ga odlikuje, precizno razlago nauka o Katoliški akciji, njenem bistvu, njenih oblikah, njeni organizaciji, vse to v luči papeških dokumentov, na katere se vedno opira...

Knjiga, ki je tiskovno elegantno opremljena, ima seznam literature, navaja najboljše pisatelje Katoliške akcije Italije, Francije, Nemčije. Na koncu sta dva diagrama v barvnem tisku, ki nazorno kažeta sporeditev raznega dela v župniji in škofiji.

V katekizmu je avtor v obliki vprašanj in odgovorov zgoščeno in s preciznostjo podal načela Katoliške akcije, njeno potrebnost, dolžnost katoličanov deležiti pri hierarhičnem apostolatu, lastnosti, razlike med Katoliško akcijo in raznimi pobožnimi zvezami, njeno nepolitičnost itd. Knjižica se zaključuje z nekaterimi dobro izbranimi izjavami sv. očeta Pija XI.

Ta dva mala priročnika mladega dr. Odarja, ki je študiral na fakulteti dell' Apollinare v Rimu, bosta zelo koristna duhovnikom in slovenskim katoliškim borcem in želeli je, da bi vrli profesor nadaljeval te študije, ki so tako aktualne in da bi jih mogel izdati tudi v kakšnem bolj znanem jeziku.«

Človek ne naredi nič koristnega, če se boji še kaj drugega razen zmote in bojazljivosti.

(Lacordaire).

Na Monte Rosa

Leta 1889. se je papež Pij XI. — tedaj še duhovnik Achille Ratti, — v družbi treh spremeljavalcev povzpel na drugi najvišji vrh Alp, na Monte Rosa. Njegova ekspedicija je prva italijanska ekspedicija na to goro, ki je uspela in je pomembna še zlasti za to, ker je ob vrnitvi odkrila novo pot proti kraju Zermatt. Svojo turo je papež opisal v dolgem sestavku, iz katerega povzamemo nekatere odlomke in sicer oni del, ki opisuje drugi popoldan in drugo prenočevanje na izletu.

VZPON

Z novim pogumom smo se odpravili in krenili po poti, ki sicer ni najkrajša, pa nam vsaj na njej ob času, ko sonce najbolj greje, vsaj niso grozili vdori ledu.

Vzpeli smo se morali po navpični ledeni steni, ki se je dvigala na naši levici. Dobro pol ure smo porabili, da smo priplezali do njenega vrha. Morda se je onim, ki so nas iz Macugnage z daljnogledom opazovali, v tem trenutku zdelo, da se le predolgo ne premaknemo naprej in se jih je lotila skrb, kaj bo z našim podjetjem. Ko pa je bil tudi ta del poti za nami, nas je ločilo od skalnatga vrha samo še neko ne prestrmo snežišče. Pa kaj je to?

Čim bolj smo se vrhu bližali, tem bolj se nam je zdelo, da se odmika. Vedno mogočnejše in strmeje se je dvigal pred nami najvišji vrh. Toda prevara je izginila, umaknila se je resnici in ta resnica je bila, da moramo prehoditi še dolgo pot, preden dosežemo vrh. Vrh tega je sneg postalja čedalje mehkejši, da ni bilo več govora o kaki pravi hoji, marveč bilo je le neprestano in težavno vdiranje.

Kdor je že hodil po globokem in mehkeem snegu, bo razumel, kako je to našo hojo oteževalo in ustavljalo.

Pozneje mi je vodnik Gadin zaupno povedal, da je v tem trenutku skoraj obupal, da bi še ta dan dosegli vrh. Mislil je že na to, da bi si v skalovju poiskali prenočišče. Tedaj pa o tem ni govoril in glede na položaj je bilo tako boljše.

Slednjic pa smo dobili pod noge trdna tla: živo skalo! Bližina cilja je spodbudila našo vnetje in sonce, ki se je nagibalo k zatonu, nas je opominjalo, da ne smemo izgubiti niti trenutka. In počitek? In noč? Misli na težave so se nam vsiljevale, a nihče ni o njih govoril. Brata Zsigmondy sta bila taborila na tej poti več kot eno noč in in sicer v čisto drugih vremenskih razmerah; znano je tudi, da je že

marsikdo prebil cele noči na Mont Blancu in Matterhornu.

Prišli smo na skalovje na veliki škrbini, ki pelje po grebenu Imseng navzdol.

Laže si je misliti, kot povedati, s kakšnimi umetnijami smo plezali preko gladkega ledu in preko skalovitega prodišča rdečkaste rupe, iz katere je sestavljen vrh. Le eno neizgodo hočem omeniti, ki se je pripetila mojemu tovarišu in ki zanj ni ostala brez posledic, ki sicer niso bile hujše vrste, so le dolgo trajale in so šele pred kratkim izginile.

CEPIN LETI... KLOBUKI LETE

Nenadoma ga slišim klicati. Obrnem se in vidim, da leti njegov cepin kot puščica čez skale na najbližja snežišča. Kaj storiti? Nismo mogli tvegati poskusa, da bi ga dobili nazaj. A zato je moral onega večera in naslednjega dne profesor Grasselli z rokami grabiti v led in sneg več, kot je bilo dobro. Rokavice so bile kmalu preguljene in niso več pomagale. Pojavila se je nevarna zmrzlina na koncu prstov, ki se je ozdravila šele pozneje pod vročim milanskim soncem. Težave, ki so se zato pojavile, je mogel v teku cele ture obvladovati samo tako vrl hribolazec, kot je profesor Grasselli.

Orjak, ki smo mu bili sedaj prav blizu, nam je začel kljubovati in snovati maščevanje. Kmalu je izbruhnil tako močan vihar, da je profesorju Grasselliju — kaže, da mu je bil Monte Rosa posebno naklonjen. Kmalu je sledil moj in nato Promentov klobuk, Gadinov pa je ostal pridržan jezi Matterhorna. Klobuke so nadomestile volnene čepice.

NA VRHU

A medtem smo prejeli plačilo za svoje napore. Bilo je okoli pol osmih zvečer, ko smo dosegli vzhodni vrhunec gore Monte Rosa. Ni je besede, s katero bi mogel opisati, kaj smo v tem nepozabnem trenutku občutili in videli! Kdor ve sam, kaj je to, temu govori z živo zgovornostjo spomin takih trenutkov, drugim se nobena beseda ne zdi verjetna.

Z vso pravico smo lahko trdili, da je podjetje vsaj v glavnem uspelo in smo si prihranili za naslednji dan plezanje na drugi vrhunec, ki je pravzaprav najvišji in ki tvori ob enem z vzhodnim vršcem glavni vrh gore Monte Rosa, ki se imenuje Dufourjev vrh. A danes za tak prehod ni bilo več časa.

NEVARNO PRENOČIŠČE

Stali smo torej na vzhodnem vrhuncu, a le malo časa. Neznosni veter in bližajoča se noč sta nas odgnala. Napotili smo se navzdol, da smo prišli kakih 30 metrov nižje in našli polico, ki je bila skoraj brez snega. Tu smo si, kolikor se je pač dalo, uredili. Bilo je pol devedesetih, aneroid je kazal 4600 metrov nad morsk gladino.

Naše taborišče res ni bilo prijetno in za človeka, ki ima za sabo tako dan, se sploh ni dalo primerjati s posteljo in udobnostjo planine Riffel. Taborišče pa je bilo kljub svoji ozkosti popolnoma varno za vsakega, ki se je mogel nase zanešati. Nemogoče je seveda bilo, stopiti korak v katerokoli smer. Kdor je sedel, temu so visele noge nad prepadom. Toliko prostora pa je le še bilo, da smo se po mili volji z mahanjem ogreli — toda previdno! Potrebni smo bili te preproste vaj.

VELIČASTNE KRASOTE NOČI

Kdo pa bi bil sploh mogel spati v čistosti tega zraka, ki je polnil naša pluća, ob pogledu na prizor pred nami: v tej višini... sredi tega najmogočnejšega med vsemi obširnimi razgledi, kar jih je v Alpah... v tem ozračju, popolnoma čistem in prozornem; pod nebom, temnomodrim kot safir, razsvetljenim od ozkega luninega srpa, okrog in okrog, kamor je seglo oko, lesketajoče se zvezde... v tej tišini... dovolj! Nočem poskušati, da bi opisoval, kar se opisati ne da, čeprav sem kakor profesor Grasselli najgloblje prepričan, da bi komaj bilo komu usojeno, videti veličastnejšo in čudovitejšo sliko narave. Čutili smo, da stojimo pred novim razodetjem božje vsemočnosti in veličastva, ki moramo pod njim v spoštovanju kloniti... Kako bi bilo moglo le samo misliti na prestane napore, kaj šele o njih tožiti! In mnogi hribolazci — vem, ker sem od njih samih slišal in tudi bral — so kakor mi izkusili globoko resnico besede:

Jehova blagoslavlja vrhove sveta.

JUTRANJA ZARJA PREKRASNEGA DNE

Zatopljeni v gledanje smo izpregovorili le tu in tam besedico občudovanja in tako prebili to čudovito noč, ki je ne bom nikoli pozabil. In slednjic nam je bilo še dano, uživati v tej višini večno lepi pogled na jutranjo zarjo prekrasnega dne: prvi razliv svetlobe, vzhodna stran v okrasu najmilejših barv, prodor jutranjega sonca, ki se je iskriilo od vrha do vrha, razgrinjalo svoje žarke kakor ognjen plašč čez tisoč gorskih osti in polzelo po tisoč ledenih in snežnih stenah — čudo svetlobe in barv. Slikarja bi spravilo ob pamet: za nas pa je prišel čas, da se odpravimo naprej in plezamo zopet na vrh.

HITLERJEVCI V SLOVENIJI

Pod tem naslovom je pred kakimi šestimi tedni zagledala beli dan drobna brošura. Ker je tu pa tam povzročila malo dvomov in negotovosti, moramo spregovoriti o njej.

Kaj piše:

Naslovna stran predstavlja krempljasto roko, ki s severa grabi po naši zemlji. Na prvih straneh tarna, kako silno propagando za hitlerjevstvo so razvili med nami bivajoči Nemci. Vzklila: »Hitlerjevci hočejo Slovenijo!« Nato slede poročila iz Kočevja, Maribora, Celja, Ptuj in drugih krajev, ki pripovedujejo o načinu in sredstvih, ki se jih hitlerjevci pri svoji propagandi poslužujejo. Govori o sestankih, tečajih, letovanjih, izletih, demonstracijah itd., navaja imena in govori dovolj konkretno, tako da precej dobro dosega cilj, namreč opozoriti Slovence na vdor nemškega nacizma v našo domovino.

Kdo stoji za brošuro?

Ob tako važnem problemu je vsekakor zanimivo vedeti, kdo je oni rodoljub oziroma skupina, ki je temu posvetila svojo pažnjo. Tu pa ti knjižica ne odgovori. Toliko izveš, da je brošuro tiskala »Slovenija« in na zadnji strani ovitka zaslediš dokaj tuje zveneče ime nekega akademika, kateremu naj se pošiljajo informacije oziroma dopisi.

Kdo pa je oni »mi«, ki ga je polna vsa brošura, pa ostane še nadalje uganka. Na koncu brošure najdeš poziv, naj se ob tem problemu združimo vsi Slovenci, ker bo uspel le »če se bomo branili enotni« in če se bo spričo te nevarnosti razvilo »narodno slovensko gibanje.« Ker naj bi se gradivo za vse to pošiljalo akademiku, zastopniku onih »mi«, ki so brošuro izdali, je iz vsega tega dovolj jasno viden namig, da hočejo neznan »mi« prevzeti v roke borbo proti hitlerizmu v Sloveniji.

»Slovensko Stražo«, ki je tu

že veliko storila, le mimogrede omenja in z velikim prezirom omenja njene podatke češ, mi vse to boljše vemo.

Po perju se ptič spozna.

Četudi je brošura pisana skrajno previdno in nepristransko, vendar ne more prikriti, da so jo izdali propagatorji — Ljudske fronte. Ideja, ki so jo s tem dejanjem pograbil, je sijajna: prevzeti hočejo v svoje roke ta za vsakega zavednega Slovenca pereči problem in tako doseči dvoje: boriti se uspešno proti fašizmu ter zaradi odločne borbe za slovenstvo žeti odobravanje vseh rodoljubnih, zlasti katoliških Slovencev in si tako utreti pot do skupne fronte. Ta brošura naj bi torej bila začetek velike akcije, ki naj zavre fašizem in ulovi Slovence v Ljudsko fronto ter tako potolče dve muhi z enim udarcem.

Ta past je videti presenetljivo nova, recept je pa star in znan: nevidni »mi« kriče za perečo splošno narodno zadevo, da bi ves narod spravili pod komando za čisto druge namene.

Znane neznance odklanjamo

Zato početja one neznane skupine z njeno brošuro vred zavračamo. Četudi je problem, ki ga načena, pereč in težak, ne moremo dopustiti, da se zanj zavzemajo ljudje, ki jim končni cilj ni dobrobit slovenskega naroda, temveč skrbe le za to, da uterejo pot oni pogubni sili, ki jo je papež nazval največjo nevarnost našega časa.

»Vi« nam ne boste zaupali!

Zato bomo prizadevanja te klike vedno odklanjali, pa naj bodo sama na sebi še tako plemenita in iskrena. Kakor vedno in povsod se bomo tudi proti nemštvi in hitlerjevstvu borili z onimi narodnimi silami, ki so bile, so in bodo zasidrane v naši narodni moči, ne pa v direktivah in željah tujih in sovražnih elementov. Tudi za narodno stvar ne gremo v Ljudsko fronto!

Papeška proslava v Akademski zvezi

Nedeljo, 6. februarja so slovenski katoliški akademiki v okrilju Akademске zveze lepo proslavili šestnajsto obletnico papeževga kronanja.

Zjutraj so prisostovali skupni sv. maši pri oo. Cistercijancih, ob enajstih pa so se zbrali v dvorani Akademskega doma, kjer se je vršila proslava. Prireditve so s svojim obiskom počastili prevz. knezoškof dr. Rožman, predsednik slovenske akademije dr. Aleš Ušeničnik in predsednik Slov. kat. akad. starešinstva dr. Viktor Korošec. Poleg mnogih akademikov se je proslave udeležilo tudi lepo število gg. starešin.

Govorili so g. sodnik dr. Kokalj, tovarišica Zora Pelanova in tov. Bog. Grafenauer.

Na predsednikov predlog so zbrani člani AZ poslali na Belgrajsko nunciaturu dopis, v katerem izražajo svojo vdanost papežu Piju XI.

Proslava je pokazala, da imajo katoliški akademski trdno voljo, združiti svoje vrste na trdni podlagi katoliške pokorščine cerkvenemu vodstvu. Želimo, da bi se delo AZ še naprej vršilo v tej smeri, da bi se edinstvo slovenskih katoliških akademskih vrst na teh temeljih ohranilo in okreplilo.

ZBOROVANJE MEDNARODNE ZVEZE KATOLISKEGA TISKA

Kakor poročajo, se je vršilo zborovanje mednarodne zveze katoliškega tiska 17. in 18. decembra v Bredi na Holandskem ob priliki desetletnice, odkar obstoja katoliški urad »Katolicke Wereld-Post«.

Zborovanje je vodil predsednik unije Conte della Torre, glavni urednik »Osservatore Romano«. Na zborovanju so se bavili predvsem s programom 3. svetovnega kongresa za Katoliški tisk, ki bo od 21. do 24. maja 1938. na Dunaju.

ZOPET PRESTOP V KATOLIŠKO CERKEV

Ni dolgo tega, kar se je v Belgiji izvršila nova pomembna konverzija: Zgodovinar Dr. Henry Obreen je prestopil v Katoliško Cerkev. Učenjak, ki je bil prej kalvinist, je zahteval na bolniški postelji v bolnišnici, naj mu privedejo katoliškega duhovnika, s katerim je že prej debatiral o svetem Ivanu Berchmannu. Prosil je duhovnika, naj ga sprejme v katoliško Cerkev. Kmalu po prestopu je umrl.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).

Kdor nič ne dela, misli, da tudi nobenih napak ne dela; pa je vse njegovo življenje ena sama napaka.

Kardinal Mercier